

ки в англійській мові їх не існує. З огляду на популярність іменника *Handy* Р.Хоберг навіть припускає, що в майбутньому графічний образ слова може змінитися на більш німецький: *Händi* [4, с. 23].

У досліджуваній групі лексики виявлено також опосередковані запозичення – запозичення з інших мов, які потрапили до німецької мови через посередництво англійської, напр.: *der Bagel* – англ.: *bagel* ← ідиш: *bagel*.

Дослідження семантики слів даного корпусу дозволяє зробити наступні висновки:

- Найчастіше англіцизми запозичуються тільки в одному, найбільш актуальному для сучасної культурної та політичної ситуації значенні, і тільки зрідка – в усьому комплексі їх значень у мові-джерелі, напр., іменник *die Roadmap* (власне: *дорожня карта, карта автомобільних доріг*) у значенні «*план майбутнього розвитку, план вирішення конфлікту*».

- Після запозичення слова лише в одному лексико-семантичному варіанті починається його самостійний розвиток у мові-реципієнті. Так, запозичений в німецьку мову англійський прикметник *cool* не є синонімічним німецькому *kühl* – *прохолодний*, тому що належить до сленгу, містить емоційно-оціночний компонент значення і означає «крутий»: *cooler Тур* – «*крутий туп* (не можна сказати *cooles Bier*). Крім того на основі цього значення за допомогою німецьких префіксів були створені назви *uncool* – не «крутий» та *urcool* – дуже «крутий».

- Англіцизми можуть вживатися в німецькій мові в іншому значенні, ніж у мові-джерелі: *die Body* – *облягаючий комбінезон* (англ.: *body* – *тіло*).

Прагненням замінити довге або багатослівне найменування коротким чи однослівним пояснюється запозичення таких назв як *der Best Ager* – нім.: *Person, die zur anspruchsvollen, konsumfreudigen Kundengruppe der über 40- bzw. 50-Jährigen gehört*. Серед досліджуваних запозичених англіцизмів присутні також метафори (*der Babyblues* – *нісляпологова депресія у жінки*) та експресивні, стилістично забарвлені назви (*der Womanizer* – нім.: *der Frauenheld* – *серцеїд, плейбой*).

Висновки з дослідження та перспективи. Виходячи з вищезазначеного, можна зробити такі висновки:

1. Сучасна німецька мова постійно поповнюється іншомовною лексикою, насамперед, з американського варіанту англійської мови, яка, перш ніж стати повноправною частиною словникового складу, проходить етап освоєння, пристосування до німецьких правил правопису, морфології, граматики тощо.

2. Найменших змін зазнала фонетична сторона досліджуваних англіцизмів. При цьому частина з них має різні способи написання, іменники можуть мати два або три варіанти артикля тощо. Це свідчить про те, що ці лексичні одиниці ще не повністю інтегрувалися в лексичну систему мови-реципієнта.

3. Після запозичення в німецьку мову (як правило, в одному своєму значенні) англіцизми можуть в подальшому зазнавати семантичних змін (звуження, розширення значення), а також можуть вживатися в іншому значенні, ніж у мові-джерелі.

4. Проблема освоєння та інтеграції іншомовних запозичень є актуальною і для сучасної української мови та її мовців. Тому результати нашого дослідження можна екстраполювати на ситуацію із запозиченнями в інших мовах.

Література:

1. Крысин Л. Иноязычные слова в современном русском языке / Л. Крысин. – М.: Просвещение, 1968. – 208 с.
2. Крысин Л. Слово в современных текстах и словарях. Очерки о русской лексике и лексикографии / Л. Крысин. – М.: Знак, 2008. – 320 с.
3. Розен Е. На пороге XXI века. Новые слова и словосочетания в немецком языке / Е. Розен. – М.: Менеджер, 2000. – 192 с.
4. Hoberg R. Was wird aus Deutsch angesichts der Dominanz des Englischen? / R. Hoberg // Der Sprachdienst. – 2012. – Jg. 56, Nr. 1/12. – S. 19-25.
5. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache / Th. Schippan. – Tübingen: Niemeyer, 1992. – 306 S.

Список джерел ілюстративного матеріалу:

6. Unsere Wörter des Jahrzehnts. 2000-2010. Chai Latte, Ego-Google und Ich-AG // Mannheim, Zürich: Dudenverlag, 2001. – 80 S.

УДК 811.161.2'374

Ю. Г. Карачун,

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», м. Київ

МОВНІ ТА ПОЗАМОВНІ ЧИННИКИ УТВОРЕННЯ ТЕРМІНІВ З ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

Стаття присвячена висвітленню мовних та позамовних чинників утворення термінів з електротехніки в українській та англійській мовах. До мовних чинників відносимо процеси запозичення, калькування, неологізації, архаїзації, словотвору, мовної економії, фразеологізації, а до позамовних належать історично-політичний, виробничо-технологічний та соціально-комунікативний чинники.

Ключові слова: мовний та позамовний чинники, термін, запозичення, неологізм, архаїзм, фразеологізм, мовна економія, словотвір, калька.

LINGUISTIC AND EXTRALINGUISTIC FACTORS OF TERMS FORMATION IN ELECTRONIC ENGINEERING IN THE ENGLISH AND UKRAINIAN LANGUAGES

The article deals with linguistic and extra linguistic factors of terms formation in electronic engineering in the English and Ukrainian languages. To linguistic factors in both languages belong processes of borrowings, neologisms, archaisms, idioms, word formations, loan translations and language economy. The French, Greek and Latin languages are the main sources of terms borrowings in English. But the Ukrainian language enriches her vocabulary also with the help of English borrowings. The second factor of terms formation is loan translation (*calque*) – is a word or phrase borrowed from another language by literal, word-for-word or root-for-root translation. Because of the rapidly moving events in the electronic engineering there is a tendency of a new word formation, so called neologisms – is the name for a relatively new or isolated term, word, or phrase that may be in the process of entering common use, but that has not yet been accepted into mainstream language. Archaism – is the use of a form of speech or writing that is no longer current or that is current only within a few special contexts. Other ways of term formation are suffixes and prefixes addition to the already existing words in the language, combining words into the terms word combination, word building, abbreviation and the figurative meaning. To the extra linguistic factors belong historical and political, manufacturing and technological, social and communicative.

Key words: linguistic and extra linguistic factors, term, borrowing, neologism, archaism, idiom, word formation, *calque* and language economy.

ЯЗЫКОВЫЕ И ВНЕЯЗЫКОВЫЕ ФАКТОРЫ ОБРАЗОВАНИЯ ТЕРМИНОВ ПО ЭЛЕКТРОТЕХНИКЕ В УКРАИНСКОМ И АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКАХ

В статье рассматриваются языковые и внеязыковые факторы образования терминов по электротехнике в украинском и английском языках. К языковым факторам относятся процессы заимствования, калькирования, неологизации, архаизации, словообразования, языковой экономии, фразеологизации. К внеязыковым факторам – историко-политический, производственно-технологический, социально-коммуникативный.

Ключевые слова: термин, заимствование, неологизм, архаизм, фразеологизм, языковая экономия, словообразование, калька.

Сучасне суспільство перебуває у процесі постійного розвитку: відбуваються зміни не лише у науці та техніці, але й змінюється людина, її внутрішній світ, її знання. При цьому незначні та непомітні, на перший погляд, предмети, явища та процеси отримують певне словесне оформлення. Так виникають нові слова та розвиваються нові значення вже наявних у мові лексичних одиниць. Аналізуючи причини оновлення термінологічної лексики з науки та техніки в українській та англійській мовах, вважаємо за потрібне конкретизувати основні мовні та позамовні чинники їх формування, що стимулюють та впливають на появу нових лексичних одиниць, зокрема у сфері електротехніки.

Мовні та позамовні чинники появи нових слів у мові вже були об'єктом дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних мовознавців (Є. Ханпіра, Н. Котелова, А. Суперанська, Ю. Шевельов, Є. Розен, Л. Цима, А. Д'яков, Т. Кияк, Т. Schippan, Н. Elsen, D. Herberg, S. Heusinger).

Мета статті передбачає виявлення та аналіз мовних та позамовних чинників утворення термінів з електротехніки. Відповідно до мети передбачається виконання таких **завдань**:

– з'ясувати сутність понять «мовний чинник» та «позамовний чинник»;

– виділити та проаналізувати основні фактори утворення термінів з електротехніки в українській та англійській мовах.

Для розвитку термінологічної системи української та англійської мов характерними є процеси **запозичення, калькування, неологізації, архаїзації, словотвору, мовної економії, фразеологізації** тощо.

На сучасному етапі розвитку української та англійської термінології спостерігається тенденція надходження у словниковий склад термінології лексичних одиниць іншомовного походження (**запозичень**). Основними джерелами запозичення термінів в англійській термінології стали класичні мови, тобто грецька та латинська, також французька, а склад української термінології поповнюється ще й за рахунок англіцизмів. Так, наприклад, в англійській мові основні запозичені терміноелементи з французької мови збереглися в таких лексичних одиницях: *cable brace* із французької «*cable – трос*»; *double-base transistor* із французької «*double – подвійний*»; у складному словосполученні *monotuber shock-absorber*, інтерфікс запозичений із латинської «*топо-один*», сюди ж належать ряд наступних інтерфіксів: *micro, auto, macro, radio, tele, super, multi, anti, poly, electro, ultra*; щодо української мови, наприклад: *підводний човен – субмарина*, запозичений з англійської мови «*submarine*», хоча він має латинське походження «*sub-nid; marinus – морський*», *мікрокалькулятор, макросхема, електромагніт, мультиархіватор*.

Другий зазначений спосіб поповнення лексичного складу термінології – калькування. **Калька** – слово чи словосполучення, складене з мовних елементів однієї рідної мови (морфем, слів) шляхом перекладу структури іншомовного зразка. Наприклад, в українській мові це: *гідроавтомат – водяний автомат*, який застосовують для стиснення або розрідження повітря, а в англійській: *hydro-copying machine – гідрокопіювальний станок*. Деякі мовознавці дотримуються думки, що кальки – це приховані запозичення.

Активно функціює також тенденція до **неологізації** (оновлення лексичного складу мови науки й техніки) через стрімкий та бурхливий розвиток у науково-технічній сфері обслуговування, спостерігається поява великої кількості лексичних одиниць визначення нових понять, процесів та явищ в електротехніці. До них відносимо такі лексичні одиниці: *iPod, iPad, iMac, PC, e-book, планшет, Wi-Fi, смартфон, блутуз*. Активним внутрішньомовним стимулом у процесі неологізації є тенденція до **мовної економії** (за О. Єсперсеном) або «закону економії мовленнєвих/мовних зусиль» (за А. Мартіне), що відображається у заміні словосполук, які, як правило, мають характер стійкої мовної номінації, є однослівними найменуваннями, як найефективнішими за своєю формою. Принцип мовної економії вважається своєрідною реакцією проти надмірних витрат фізіологічних зусиль, проти будь-яких незручностей, що ускладнюють роботу пам'яті, здійснення деяких функцій головного мозку, що пов'язані з продукуванням та сприйманням мовлення. Перевага складних слів перед словосполученнями пояснюється їхньою прозорою внутрішньою формою, компактністю форми та легкістю сприймання. Наприклад: в англійській мові замість словосполучення *damaged piston seal of the cylinder* вживається *piston – seal cylinder*; в українській же мові дане явище можемо спостерігати у наступному прикладі: замість словосполучення *адантер для комутації портів мережі Ethernet* можемо використовувати термін *комутатор мережевий* або *мережевий адантер*, або *світч*.

Поява нових термінів спричиняє певною мірою відродження архаїзмів, переважно семантичних **архаїзмів**, тобто слів та зворотів, що зберегли попередню форму, але були витіснені новоутвореннями. Повертаючись до активного вжитку, архаїзми часто набувають нового значення чи нового стилістичного забарвлення. Так наприклад: *транзистором* в 30-ті роки називали *радіоприймач*, а у сучасній термінології одне із значень слова *транзистор – це напівпровідниковий елемент електронної техніки, який дозволяє керувати струмом, що протікає через нього, за допомогою прикладеної до додаткового електрода напруги* або термін *юбка* позначав *цоколь (острішок)* в лампі розжарювання, зараз дана лексична одиниця позначає елемент одягу; так само лексема *комірка* означало *маленьке, тісне приміщення; кімнатка*, зараз набула нового значення у сфері комп'ютерних технологій – *мінімальний адресований елемент запам'ятовуючого пристрою ЕОМ для зберігання 1 байта інформації*. В англійській мові розглянемо для прикладу лексеми «*Tamagotchi*» – *електронна іграшка (віртуальний домашній вихованець)*, а зараз «*Tamagotchi*» це *пристрій оснащений кольоровим рідкокристалічним дисплеєм та інфрачервоним портом для зв'язку із мобільним телефоном*.

Словниковий склад української та англійської науково-технічної літератури збагачується також за рахунок утворення нових слів за допомогою:

– **додавання префіксів та суфіксів до вже існуючих слів**. Наприклад: *обмежувач, розмикач, заземлювач, електропровідність, output, transreceiver, printer, charger, capacitor*.

– **складання слів у термінологічні словосполучення**: *потужність двигуна, індукційний вимірювальний прилад, лічильник активної електричної енергії, трансформатор для індукційного нагріву підвищеної і високої частоти, centralized computer system, power management software, digital audio optic output cable, software and printer driver updates*.

– **об'єднання основ (основоскладання)**: *фотоапарат, електролічильник, електромотор, відеосигнал, радіоелектроніка, радіометр, термо-електрогенератор, hardware, password, database, keyboard, notebook*.

– використання скорочених слів або скорочень: *EM* – електромагніт, *ШГ* – шумовий генератор, *ГЗ-36* – генератор звуковий, *A* – ампер, *B* – батарея, *DVD* – digital video disk, *VDS* – Virtual Disk Service, *LSI* – large scale integral.

– переносні значення. В цьому випадку загальнозживане слово в термінології набуває нового перенесеного значення, а саме на підставі якогось подібного знаку. Досить часто, використовуються в переносному значенні частини людського тіла – голова, зуб, тіло, жила, вірус, вал. Наприклад: *головка блока циліндрів* – *head of cylinder block*, *head of rail* – *головка рельса*, *head of rivet* – *головка заклепки*, *head of pump* – *робочий тиск помпи*. Вживання метафоричних назв – використання слів у перенесеному значенні в термінології, що дає можливість краще запам'ятати терміни і тому вони легше фіксуються у суспільстві, наприклад: *зуб пили*, *зуб шестірни*, *головка гучномовця*, *головка гвинта*.

Дослідники окремих терміносистем звертають, в основному, увагу на лінгвістичні особливості формування поняттєвої бази галузевої термінології, часто залишаючи поза увагою позамовну дійсність. Серед позамовних чинників виділяємо **історично-політичний, виробничо-технологічний та соціально-комунікативний**.

Для розвитку мов (та їхніх терміносистем), що діють у дво- або багатомовному суспільстві, особливого значення набувають історичні та політичні обставини цього розвитку. Під їхнім впливом фахова лексика може створюватися на основі переважно національної мови даного народу або на основі чужої мови, пристосованої для вираження понять певної галузі науки й техніки. Якщо в одномовних країнах державна мова обслуговує всі сфери життя, то, як зазначає Ю. Шевельов, «у дво- чи багатомовному суспільстві вибір зумовлюють... політичні, історичні, етнічні та інші чинники. А особливо – як у випадку української мови, коли більшість (українці) перебуває під владою меншості (наприклад, між двома світовими війнами: росіян, поляків, румунів і чехів та словаків), мовне питання неминує перестати бути тільки лінгвістичним, а стає також – і часто насамперед – питанням політичним, соціальним, культурним» [4, с. 5–6].

У формуванні українських терміносистем роль саме територіального і національного чинників була надзвичайно вагомою. В даній роботі об'єднуємо їх під назвою **історично-політичного** чинника. «Історія формування української наукової мови – це постійне переборювання політичних перешкод і заборон. Свої потенційні можливості вона розкриває при найменших послабленнях екстралінгвальних факторів, які тримали її в лабетах бездержавності протягом століть» [3, с. 3]. Згадаємо геополітичну ситуацію, що склалася внаслідок розподілу українських земель протягом кількох сторіч між різними державами, де українці підлягали законодавствам цих країн, де по-різному виявляли себе права і статус української мови.

Під **виробничо-технологічним** чинником формування термінології розуміємо систему нових предметів, процесів, явищ матеріального світу та уявлень про них, які сформувалися разом із появою, удосконаленням нових засобів у сфері електротехніки. Механізм впливу виробничо-технологічного чинника на розвиток термінології уявляємо як взаємопов'язаний процес еволюціонування певної галузі та спеціальної мови, що її обслуговує.

Дія виробничо-технологічного чинника є об'єктивною, бо зумовлена самою природою речей, навколишньою дійсністю, що відбивається у термінології – чи виникає і формується вона природно, чи створюється і унормовується штучно. Якщо електротехнічна термінологія на початку свого розвитку була відносно замкненою, не чисельною за кількістю одиниць системою, то сучасна – є відкритим системним утворенням, яке постійно поповнюється запозиченнями з термінології суміжних або дотичних наукових дисциплін та технічних галузей через нові відкриття, впровадження досягнень науки й техніки. На сучасному етапі розвитку в електротехнічній терміносистемі активно функціонують терміни суміжних дисциплін: *радіолокатор*, *космічна навігаційна система*, *лазерна система наведення зброї*, *access code*, *audiocard*, *control panel*, тощо.

Слід відзначити, що контрастивний аналіз української та англійської електротехнічної термінології свідчить про міжмовний характер дії виробничо-технологічного чинника. Так, спільними для зазначених термінологій є наявність семантичної словотвірної моделі «дзеркального» відображення: *телефон* – *телефоніст*, *радіо* – *радіст*, *electricity* – *electrician*, *engine* – *engineer*.

Спільним наслідком впливу виробничо-технологічного чинника на електротехнічну термінологію є явище «живучості» електротехнічних термінів, співіснування у лексичній системі сучасної підмови взаємопов'язаних та взаємообумовлених термінологічних елементів, що виникли у різних часових площинах. Наприклад, серед термінів на позначення сучасних винаходів в галузі електротехніки служать лексичні одиниці, які уже давно існували у мові. Наприклад: сучасний винаходи засобів зв'язку, таких як *смартфон* чи *айфон* ми все ще називаємо *телефоном*, *портативним комп'ютером* ми називаємо *ноутбук* чи *планшет*. Це лінгвальне явище пояснюється тим, що від початку появи телефонів чи комп'ютерів пройшло небагато часу до випуску нових пристроїв.

Пізнаючи природу речей та явищ навколишнього середовища, аналізуючи властивості предметів, виділяючи при цьому та узагальнюючи їхні найістотніші риси та ознаки, людина формує поняття. Щоб поняття могли існувати й розвиватися, вони повинні мати опору в слові, мають бути нерозривно пов'язані з їхніми конкретними зовнішніми проявами у формі мовних одиниць.

Конструкт явища, предмета у свідомості людини мислиться вербально. «До слова ми маємо лише неясне передчуття, пошуки способу висловлення, і лише у слові наша думка знаходить своє вираження. Лише вилившись у слово, здогадки і передчуття переростають у поняття» [2, с. 178–180], які відіграють у пізнанні, особливо науковому, спеціальному, надзвичайно важливу роль. Термін, з огляду на це, є результатом закріплення певного поняття у слові.

Людський чинник отримав у нашому дослідженні назву **соціально-комунікативного**, оскільки з усіх ознак, які характеризують мовця і, безумовно, впливають на створення ним номінацію, в особі термінотворця нас цікавить передусім його місце у комунікативній системі та його соціальний статус у тогочасному суспільстві, а відтак мовні пріоритети.

У формуванні термінології дія соціально-комунікативного чинника досить виразна. Саме нею зумовлено термінологічну синонімію, яка є об'єктивною ознакою природно сформованих терміносистем. Наприклад, в науково-технічних літературі української мови вживалося кілька термінів-синонімів: *детектор* і *демодулятор*.

Соціально-комунікативний чинник можна вважати чинником об'єктивного характеру, дія якого універсальна та міжмовна. Варіантність номінацій спричинена, з одного боку, різним баченням термінотворцями різного в одному і тому самому денотаті, з другого – відмінностями в їхній загальній та мовленнєвій культурі, фаховій обізнаності, є характерним явищем також і для російської, білоруської та інших термінологій.

Вважаємо, що для кожного народу вибір внутрішньої форми слів на позначення спеціальних понять є суб'єктивним, детермінованим специфікою мовної картини світу цього народу, процесом, який видається термінотворцеві цілком об'єктивним. Тут спостерігаємо вияв однієї з відомих антиномій В. фон Гумбольдта: як знаряддя пізнання світу мова стосовно особи, яка пізнає, є чимось об'єктивним, стосовно світу, який пізнається – суб'єктивним [1, с. 35].

Спеціальна лексика, покликана до життя тими чи іншими потребами суспільства і його ж обслуговуванням, формується на певних історичних етапах розвитку людства, даного етносу, закономірно вбираючи і відбиваючи своєрідність кожної відповідної синхронії. «Дітьми» свого часу є також учасники виробничого процесу; їхні соціальні, політичні, мовленнєві, психологічні характеристики детерміновані історично. Внаслідок цього розглянутий вище чинник формування термінології певного фаху безпосередньо залежить і від дії інших – виробничо-технологічного та історично-політичного.

Література:

1. Гумбольдт фон В. Избранные труды по языкознанию. О различии строения человеческих языков и его влияние на духовное развитие человечества / В. фон Гумбольдт. – М. : 1984.
2. Кирик Д. П. Про співвідношення понять філософська лексика і філософська термінологія / Д. П. Кирик // Доп та повід. Львівського ун-ту. – Львів : 1968. – Вип XVIII., ч I. – С. 178–180.
3. Симоненко Л. О. Українська наукова термінологія: стан та перспективи розвитку / Л. О. Симоненко // Українська термінологія і сучасність. – К., 2001. – С. 3–8.
4. Шевельов Ю. В. Українська мова в першій половині XX століття (1900-1941). Стан і статус / Ю. В. Шевельов. – К. : 1969. – С. 64–76.

УДК 81'373.23

В. В. Катернюк,

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ

СЕМАНТИКА ЕРГОНИМІВ ЛОНДОНА, БЕРЛІНА ТА КОПЕНГАГЕНА (НА МАТЕРІАЛІ НАЗВ РЕСТОРАНІВ)

У статті розглядаються семантичні характеристики назв закладів харчування міста Лондона, Берліна та Копенгагена. Автором проаналізовано семантичні способи утворення онімів в різноструктурних мовах, оскільки назви ресторанів представлені лексемами не лише англійської, німецької і данської, а й іспанської, італійської, португальської, французької, японської та інших мов. Досліджувані ергоніми, якими являються ці ономастичні одиниці, представлено з точки зору їхньої мотивації. Аналіз фактичного матеріалу дозволив виявити вісімнадцять лексико-семантичних груп на позначення урбаністичних об'єктів ділової діяльності людини.

Ключові слова: ергонім, назва ресторану, вторинна номінація, онімізація, трансонімізація.

SEMANTICS OF RESTAURANT NAMES IN LONDON, BERLIN, AND COPENHAGEN

Creating a name which is attractive for customers from different cultures has become one of the main factors of successful business at every level – from small next door cafes to big international chains. We are analyzing restaurant names in London, Berlin, and Copenhagen to find out how globalization influenced the onomastic landscape in three multicultural cities belonging to different cultural areas. To investigate the problem we have applied interdisciplinary approach including general linguistic and onomastic methodology. We have studied several thousand names in three cities what gave an opportunity to describe semantic characteristics of London, Berlin, and Kyiv restaurant names. Such characteristics appeared to be common for commercial names originating from different languages since such proper names are derived not only from English, German, and but also Spanish, Italian, French, Portuguese, Japanese, and other languages. We have also considered the motivation reasons for naming. As a result, we have formed several semantic groups of proper restaurant names for each city. Such classification shows common and specific tendencies in naming strategies which we explain through cultural, geographical, economic and historical differences between the cities under consideration.

Key words: commercial name, restaurant name, secondary nomination, onimization, transonimization.

СЕМАНТИКА ЭРГОНИМОВ ЛОНДОНА, БЕРЛИНА И КОПЕНГАГЕНА (НА МАТЕРИАЛЕ НАЗВАНИЙ РЕСТОРАНОВ)

В статье рассматриваются семантические характеристики эргонимов Лондона, Берлина и Копенгагена. Автор проанализировала семантические способы создания названий ресторанов в разноструктурных языках, поскольку материал представлен не только английским, немецким и датским, но и испанским, итальянским французским и другими языками. Эргонимы проанализированы с точки зрения их мотивации, что дало возможность выделить восемнадцать лексико-семантических групп.

Ключевые слова: эргоним, вторичная номинация, онимизация, трансонимизация.

Останнім часом у ономастиці з'являються нові підходи до вивчення імен [8, с. 52–53]. Одним з таких напрямків є соціономастика. На нашу думку, з огляду на специфіку функціонування ергонімів, їхнє дослідження з точки зору соціономастики, а також їхніх когнітивних характеристик та лінгвокультурних особливостей, дає можливість інвентаризувати та змоделювати лінгвоментальні компетенції носіїв мови, їх значної частини культури, національних традицій, стереотипів та цінностей. Такі розвідки стають дедалі необхіднішими через те, що світ стає багатонаціональним, космополітичним, стираються географічні кордони між державами та націями. Таку тенденцію можна чітко прослідкувати у назвах підприємств. XX і XXI ст. характеризуються активним розвитком бізнесу у всіх сферах людської економіки, що призвело до виникнення великої кількості власних назв, які було виділено у особливий розряд – ергонімів, який і став об'єктом нашої розвідки [3, с. 3–4].

Сучасні дослідження ергонімів на теренах України та пострадянському просторі орієнтуються здебільшого на регіональний матеріал (роботи О. Белей, О. Гурко, Ю. Горожанов, Г. Зимовець, Н. Кутуза, Н. Лесовець). Однак, нашу думку, дослідження ергонімів в різноструктурних мовах надасть можливість повно схарактеризувати цей лінгвістичний феномен, виявити його характерні особливості та специфіку вживання, що і зумовлює актуальність нашої розвідки. Матеріалом дослідження слугували назви закладів харчування міста Лондона (15733 одиниць), Берліну (6576 одиниць) та Копенгагену (1498 одиниць), які являють собою лексеми не лише датської, англійської та німецької, а й іспанської, італійської, французької, португальської та інших мов. Різниця в кількості досліджуваних одиниць зумовлена розмірами міст та населенням, яке у них проживає. Так, Лондон налічує майже 10 млн. мешканців, Берлін – 3,5 млн., а Копенгаген – приблизно 1 млн. 200 тисяч [12]. Метою роботи є виявити загальні тенденції у створенні ергонімів як назв об'єктів економічної діяльності людини. Визначена мета зумовлює наступні завдання: визначити поняття ергоніму, охарактеризувати його як спосіб